

2019-09-07

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr NTN 2019/20

Natur och trafiknämnden

Medborgarförslag om att göra Lillängsskogen till naturreservat

Inkom 23 januari 2019

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden avslår förslaget att bilda naturreservat. Möjligheten att utreda andra skyddsformer i framtiden kvarstår, men först när de pågående reservatsbildningarna närmar sig avslut.

Medborgarförslaget är därmed färdigbehandlat.

Sammanfattning av ärendet

Ett medborgarförslag om att bilda naturreservat i Lillängsskogen har inkommit till Nacka kommun. Medborgarförslaget har stöd i en namninsamling med 330 personer.

Lillängsskogen har, enligt av kommunen utförd naturvärdesinventering, till stor del höga naturvärden. Den ingår även i kommunala spridningssamband för ek- respektive tallmiljöer och bidrar med ett flertal ekosystemtjänster. Den är även en välbesökt och uppskattade närrekreationsskog.

I samband med behandling av en motion om bland annat placering av förskola i Järle, föreslog natur- och trafiknämnden den 11 dec 2018 att kommunfullmäktige ska avslå förslaget att bilda naturreservat i Lillängsskogen med motivering att det finns andra skyddsformer som är mer lämpliga för området. Motionen behandlas av kommunfullmäktige den 17 juni 2019.

Som alternativ till att bilda naturreservat anges i medborgarförslaget att biotopskyddsområde kan instiftas. Biotopskyddsområde torde vara ett bättre sätt att skydda det aktuella området än naturreservat. I dagsläget pågår dock fem reservatbildningsärenden och för att kunna prioritera färdigställande av dessa kan utredning om biotopskydd i delar av Lillängsskogen inte prioriteras i dagsläget. Om biotopskyddsområde ska utredas bör den föregås av en kommunövergripande studie om vilka platser formellt skydd av natur gör mest nytta för biologisk mångfald och spridningssamband.

Förslagen i medborgarförslaget

I medborgarförslaget föreslås att ett naturreservat inrättas i Lillängsskogen alternativt att området förklaras som biotopskyddsområde.

Motiveringarna till förslaget är att skogen:

- är det sista kvarvarande naturområde som är tillgängligt och av hög kvalitet i området mellan Värmdöleden, Saltsjöbadsleden och Järla sjö.
- har stora naturvärden och hyser både rödlistade och fridlysta arter.
- nyttjas flitigt för rekreation av gemene man samt i pedagogiskt syfte av skolor och förskolor i centrala Nacka.
- är av stor betydelse i länets gröna infrastruktur som värdekärna för nord/sydlig spridning av ek- och tallevande arter.
- är en tätortsnära skog som erbjuder viktiga ekosystemtjänster för centrala Nacka.

I förslaget anges att opinionen genom åren har varit stark emot exploatering av skogsområdet och att de återkommande exploateringsplanerna för Lillängsskogen visar att det över tid har funnits ett hot mot denna naturmiljö. Hittills har området inte exploaterats, men för att säkerställa att skogen och dess naturvärden bevaras bör området skyddas för framtiden.

Enhetens utredning och bedömning

Naturreseprocessen är ofta omfattande och tidskrävande och reservat bildas vanligtvis för att skydda större naturområden. I medborgarförslaget föreslås biotopskyddsområde som en alternativ skyddsform.

Biotopskyddsområde är en skyddsform som kan användas för små mark- och vattenområden som är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter på grund av sina särskilda egenskaper. Genom att skydda sådana värdefulla naturmiljöer förbättras förutsättningarna att bevara den biologiska mångfalden i framtiden. Skyddet bidrar också till att Sverige uppfyller FN:s överenskommelse om biologisk mångfald och de nationella miljökvalitetsmålen. På kommunal nivå skulle skyddet bidra till det kommunala miljömålet ”Ett rikt växt- och djurliv” där det strategiska målet är: *Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.*

De mark- och vattenområden som kan skyddas som biotopskyddsområde måste utgöra en särskild naturmiljö. Dessa biotoper (naturmiljöer) finns listade i Förordningen om områdesskydd (FOM). Enligt beskrivningarna av biotoperna i en naturvärdesinventering som utförts i Lillängsskogen finns miljöer som är listade i FOM inom området och instiftande av biotopskyddsområde bedöms vara möjligt. Exakt avgränsning av ett framtida biotopskyddsområde måste utredas under processen för att klargöra om hela området kan skyddas. Inom de ytor som hyser visst naturvärden måste en bedömning göras om dessa ytor ändå omfattas av någon av de listade biotoperna som kan skyddas.

Ett biotopskyddsområde skyddas för all framtid, precis som ett reservat, och gränserna märks upp i terrängen. Inom biotopskyddsområdet är det förbjudet att bedriva skogsbruk, men kommunen får besluta om de åtgärder som behövs för att vårda

biotopskyddsområdet. Åtgärder som kan skada naturvärdena är inte tillåtna, men åtgärder som placeras på lämplig plats och görs så att skada på värden inte uppstår är tillåtet.

I samband med behandling av en motion om bland annat placering av förskola i Järla, föreslog natur- och trafiknämnden den 11 dec 2018 att kommunfullmäktige ska avslå förslaget att bilda naturreservat i Lillängsskogen med motivering att det finns andra skyddsformer som är mer lämpliga för området. Motionen behandlas av kommunfullmäktige den 17 juni 2019.

Enheten bedömer att biotopskyddsområde kan vara en lämplig skyddsform i Lillängsskogen, men att de fem pågående reservatsprojekten bör prioriteras framför detta. Enheten är positiv till förslaget att utreda möjligheterna att instifta biotopskyddsområde i kommunen, men för att säkerställa att åtgärden gör på en plats där den ger störst nytta för biologisk mångfald och spridningssamband behöver en framtida studie utföras som utreder förutsättningarna i hela kommunen innan beslut om specifik plats tas.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Inga konsekvenser i dagsläget.

Konsekvenser för barn

Området har varierad terräng och natur. Det nyttjas idag av skolor och förskolor för pedagogisk verksamhet och lek samt av närboende för lek och rekreation. Forskning visar att vistelse i natur och grönområden bidrar till bättre hälsa för barnen idag och skapar förutsättningar för en bättre hälsa i vuxen ålder. I dagsläget planeras ingen annan användning av grönområdet, men genom att bilda biotopskyddsområde skyddas området på lång sikt och möjligheten för barn att leka och vistas i området skulle säkras för framtiden.

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Medborgarförslag om att göra Lillängsskogen till naturreservat

Mats Bohman
Trafik- och fastighetsdirektör
Stadsledningskontoret

Viveca Jansson
Kommunekolog
Enheten för drift- och offentlig utemiljö